

238. Lindö, Gullbron, Vallentuna sn.

Pl. 147, 149.

Litteratur: B 65, L 459, D 2:95. J. Bureus, F a 6 s. 91 n:r 223 (Bureus' egen uppteckning), s. 92 n:r 2 (Aschaneus), s. 172 n:r 46 (Rhezeliu), F a 5 n:r 447, F a 1 s. 99; M. Aschaneus, F b 18 s. 193 f.; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, F 1 5:1 n:r 10, Monumenta 3, bl. 166; O. Celsius, SR 2, s. 104; R. Dybeck, Vallentuna socken 1860 (ATA); UFT h. 3 (1873), s. 85; E. Brate, Anteckningar 1908 (ATA), Svenska runristare (1925), s. 76; O von Friesen, Upplands runstenar (1913), s. 65; S. Lindqvist, Jarlabankesläktens minnesmärken (i: Nordiska arkeolog-mötet 1922), s. 124 f.

Äldre avbildningar: Aschaneus, teckning (F b 18); Peringskiöld, teckning (F 1 5:1); Hadorph och Peringskiöld, träsnitt (i F 1 5:1, Monumenta och B 65); Dybeck, D 2:95; Brate foto 1908 (ATA).

Runstenen står nu rest på en gravhög i skogsparken vid Lindö gård, 350 m. ÖSÖ om huvudbyggnaden och ungefär 90 m. Ö om en dansbana.

Stenen restes ursprungligen vid Gullbron, där den har stått vid brons södra ända mitt emot U 237. J. Bureus anger platsen sålunda: »Widh Gullebro i Waltuna then 4de.» Rhezelius lämnar en mera detaljerad uppgift: »Jbidem (Gullbron) söder ändan wester hörnet.» F a 5: »sammastäds i wästra hörnet». Aschaneus är utförligast, som ofta: »Vid Guldbron på Södra ändan, och Västra Hörnet. Skrifften wändes söderåt nu. Versus Meridiem.» Peringskiöld: »Lindö by och Gullbro sudre ändan i Waltuna Sochen.» Då Dybeck besökte Lindö, stod stenen »på en grafkulle bland andre sådana i Lindö skogspark, öster från gården», d. v. s. på sin nuvarande plats. Dybeck anmärker: »lärer fordom varit vid Gullbron, häradets forna ting-ställe.»

Ljusgrå granit (Aschaneus: »huijtröd S.»). Höjd 2,20 m., bredd 0,75 m. Ristningen är väl bevarad.

Inskrift:

• **astrip** • **lit reisa** • **pina** • **stein** • **eftir sun sin** • **suein** : **auk** × **ulf** × **bonta** • **sin** •

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Astrið[r] let reisa þenna stein eftir sun sinn Svein ok Ulf, bonda sinn.

»Astrid lät resa denna sten efter sin son Sven och Ulv, sin make.»

Till läsningen: 13 **s** har övre stapeln neddragen, dock ej ända ned till ramlinjen, och stycket under utgångspunkten för mellanstapeln är betydligt grundare än runan för övrigt (jfr U 236, runan 28 **s**). 14 **a** är upptill skadat genom en flaging, som också tagit bort ett stycke av övre ramlinjen; 18 **a** har påfallande krokig hst; 25 **f** har följande utseende $\mathcal{P}$: ristaren har sannolikt först hoppat över **f** och i stället ristat närmast följande runa, **t**; då han märker sitt misstag, ändrar han runan till ett **f**. Efter 28 **r** troligen ej sk; efter 31 **n** en fördjupning, som ej är huggen. De tre följande runorna (32 **s**, 33 **i**, 34 **n**) gå ända ut till stenens kant; någon undre ramlinje har här troligen aldrig varit huggen. Efter 39 **n** finnes ett streck, som liknar en **a**-bst, och därefter två punkter, som förefalla att vara huggna. Dock är endast den övre punkten fullt säker.

Bureus: sk saknas vid inskriftens början, efter 34 **n**, 39 **n** och 53 **n**; sk efter 9 **t**; 11 **a**; runorna 15—18 saknas; 21 **a**; sk efter 28 **r** och 31 **n**; 37 **a**; 40 **a** saknas; runorna 43—45 (**ulf**) saknas; 47 **u**. — Aschaneus (F a 6): sk vid inskriftens början saknas; sk efter 9 **t**; 11 **a**, 21 **a**, 24 **a**; sk efter 28 **r**, 31 **n**; runorna 35—39 (**suein**) överhoppade; 44 **l** ser i avskriften ut som **t**, antagligen på grund av felskrivning. — Rhezelius: 4 **b**, i kanten rättat till **r**; sk efter 9 **t**; 11 **a**, 21 **a**, 24 **i**, 37 **a**. — Aschaneus: 4 **b**, sk saknas efter 6 **p**; sk efter 9 **t**; 11 **a**, 21 **a**, 24 **i**; sk sak-

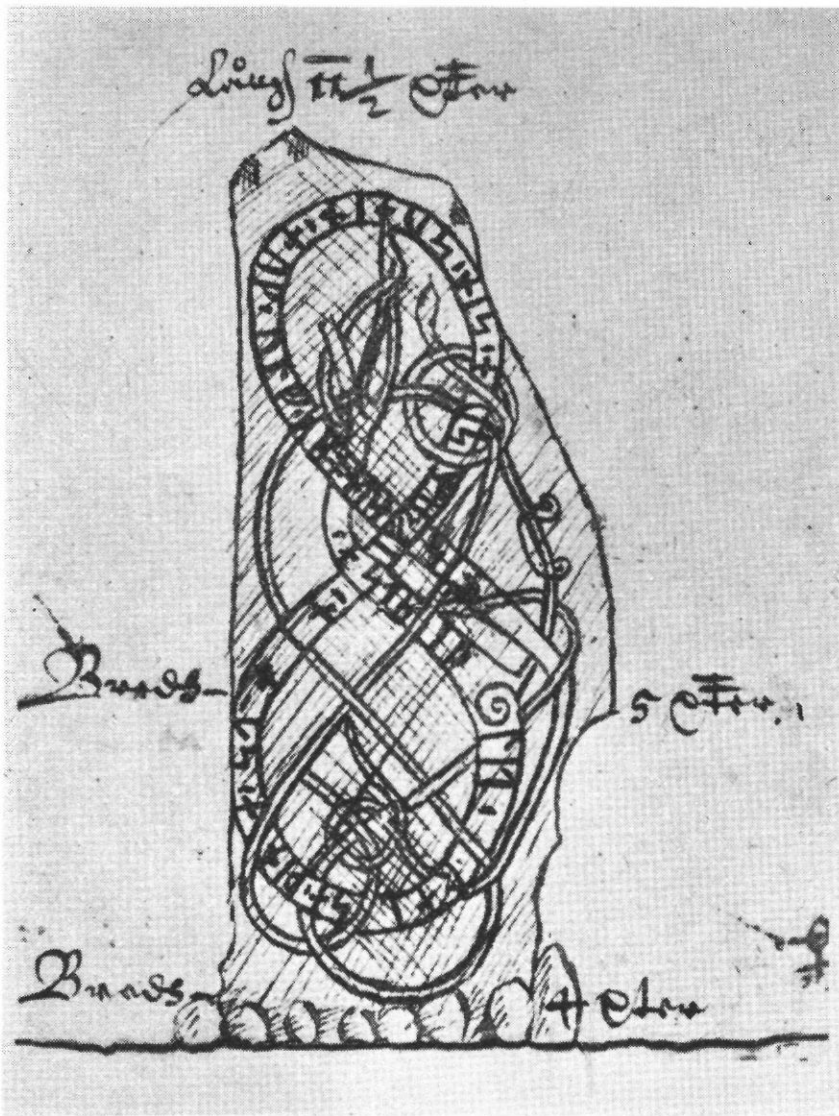

Fig. 243. U 238. Lindö, Gullbron, Vallentuna sn.
Efter teckning av Aschaneus.

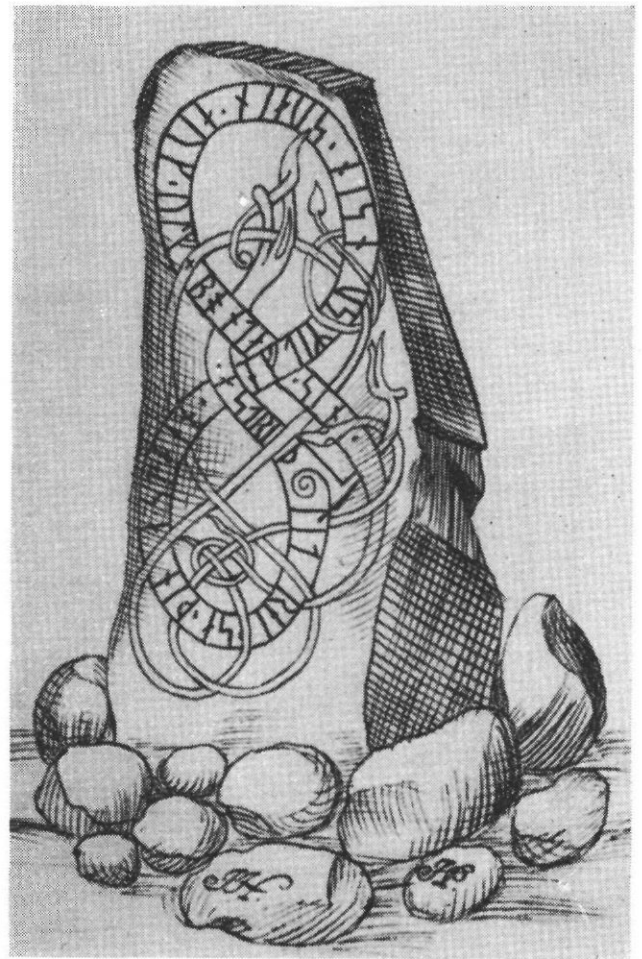

Fig. 244. U 238. Lindö, Gullbron, Vallentuna sn. Efter teckning av Peringskiöld.

nas efter 31 **n**, 50 **a** och 53 **n**. — Peringskiöld: sk saknas efter 6 **p**; 21 **a**, 37 **a**. (Denna läsning återges av O. Celsius.) — Dybeck: sk saknas efter 6 **p**; sk efter 31 **n**; 37 **a**. — Brate: sk efter 31 **n**.

Ristningen har den svensk-norska runradens **t**-runa. Däremot ha **s**-runorna »vanlig» form (**h**) utom i ett fall (**h**). I inskriftens **f**-runor går nedre bst icke upp till ramlinjen. **o**-runan har formen **†**.

Då ristaren tecknar första vokalen i *Astriðr* med **a**, torde denna form och ej den om-ljudda (*Æstriðr*) ha åsyftats. Om namnet se *Danmarks Runeindskrifter*, sp. 632 *Asfriðr* och där cit. litt.

S. Lindqvist (a. a. s. 124) jämför Gullbromonumentet med Broby- och Harg-monumenten: »Likartadt är också det monument, som en Estrid jämte flera män reste vid Gullbron i Vallentuna, hon åt sin son Sven och åt sin make, Ulv i Lindö, de åt sin fader Ulv och åt sin broder Sven. Namnet Estrid torde emellertid ha varit så pass vanligt, att man ej utan särskilt starka skäl får räkna med, att samma kvinna åsyftas med detta namn å de tre nu nämnda monumenten.»

Också denna inskrift bär många drag, som utmärka ristaren Visäte: runornas form (**f**, **t**), utelämnad nominativändelse i namnet **astrip**, teckningen av diftongen *æi* (**ei**), ordföljden med namnet sist (**eftir sun sin · suein**). Alla tre runstenarna vid Gullbron ha otvivelaktigt ristats av Visäte.